

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΤΟΣ Κ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 8 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1900

ΑΡΙΘ. 49

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μέγας Πρωτοσύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Ἀρχιεπ. τῆς Ἱ. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Μέγας Ἀρχιδιάκονος ΔΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
ΧΡ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κληρὸν καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται τὴν 1 Ἰανουαρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Ἐκκλ. Μουσικὴ Σύλλογος—
Τεσσαράκονταετηρίς Α. Σπαθάρη—Γερμανὸς ἐπιστήμων περὶ
τῆς συγχρόνου Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας—Ἡ δια-
φορὰ τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου πρὸς τὴν Φιλώθειον—Κώδικες
ἐπαρχίας Βελεγράδων ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἀμασείας Ἀν-
θίμου—Ρασκοπρεσβέρνυς Διονύσιος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χοροστασίαι.—Τῶν ἐν ταῖς ἐνορίαις Γαλιτᾶ καὶ
Τζιζιλίου ἱερῶν ναῶν τοῦ ἁγίου Νικολάου πανηγυρι-
ζόντων τῇ περελθούτῃ Τετάρτῃ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης
ἐχοροστάτησεν ἐν μέτῳ πολλοῦ εὐσεβοῦς ἐκκλησια-
σματος κατὰ μὲν τὸν ἐσπεινόν ἐν τῷ πρώτῳ, κατὰ
δὲ τὴν λειτουργίαν ἐν τῷ δευτέρῳ.

Πατριαρχικαὶ προσήσεις.—Τῇ Α. Α. Μ. τοῦ αὐ-
τοκράτορος πατρὸς τῶν Ρωτῶν Νικολάου ἄγοντος
προχθὲς τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν,
δοξολογίας δὲ ἐπὶ τούτῳ τελούμενης ἐν τῷ ναύρῳ
τῆς ἐνταῦθα αὐτοκρατορικῆς ρωσικῆς πρεσβείας, ὁ
πνευματ. Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος καὶ ὁ διευ-
θυντὴς τοῦ Α' Πατριαρχικοῦ Γραφείου Ἰωάννης Δ.
Τανταλίδης μετὰ πάντας ἐντολὰς τῆς Α. Θ. Παναγιό-
τος εἰς τὸ μέγαρον τῆς πρεσβείας παρέστησαν ἐν τῇ
δοξολογίᾳ καὶ μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς διηρμήνευσαν
τῇ Α. Β. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ρωσσίας Ζηνοβίου τὰς
συγχαρητήριους εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α. Θ. Πανα-
γιότητος ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ ἑορτῇ.

Εἰτα οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρ-
χου μετέβησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Μαυροβουνιω-
τικὴν πρεσβείαν καὶ συνεχάρησαν ἐκ μέρους τῆς Α.
Θ. Παναγιότητος τῇ μὲν Α. Β. τῷ πρεσβευτῇ τῆς
Ἑλλάδος Ν. Μαυροκορδάτῳ ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ αὐ-

τοῦ ἑορτῇ, τῇ δὲ Α. Β. τῷ πρεσβευτῇ τοῦ Μαυροβου-
νίου Βλάχτῳ ἐπὶ τῇ τεσσαράκονταετηρίδι καὶ τῇ ὀνο-
ματικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ
ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουνίου Νικολάου.

Εἰς τὴν δοξολογίαν παρέστη ὡσκύτως ὁ ἀντιπρό-
σωπος τοῦ Π. Τάφου ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως Ἀρ-
σένιος, ὃς καὶ συνεχάρη τῇ Α. Β. τῷ πρεσβευτῇ ἐπὶ
τῇ ἑορτῇ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Τάφου.

Ἡ Α. Σεβασμιότης μεταβᾶσθαι καὶ παρὰ ταῖς ΑΑ.
ΕΕ. τοῖς πρεσβευταῖς Ἑλλάδος καὶ Μαυροβουνίου συν-
εχάρη τῷ μὲν πρώτῳ ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ
αὐτοῦ, τῷ δὲ δευτέρῳ ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ τοῦ
ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουνίου καὶ ἐπὶ τῇ τεσσαράκον-
ταετηρίδι τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ.

Πρὸς τοῦτοις αἱ πατριαρχικαὶ συγχαρητήριοι εὐ-
χαὶ διεβιβάσθησαν ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ὀνοματικῇ αὐ-
τῶν ἑορτῇ τηλεγραφικῶς μὲν τοῖς πνευρωτάτοις
μητροπολίταις Βόσνης καὶ Ἀγκύρας, ὡς καὶ τῷ ἐν
Χάλκῃ διχόμενῳ Ν. Φωτιάδῃ, διὰ τοῦ Μ. Πρωτο-
συγκέλλου δὲ τοῖς Ν. Γεωργιάδῃ ἐφέντῃ καὶ Ν. Σγου-
ρίδῃ ἐφέντῃ, διὰ τοῦ Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου
τῷ Ν. Βεγκλίδῃ πατρί, καὶ τῷ Ν. Βασιλειάδῃ ἰ-
διαιτέρῳ ἱατρῷ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος
καὶ διὰ τοῦ Γριτεῦντος Βενιχαλὶν τῷ Ν. Τσούλκῃ.

Ὡσχύτως ἤγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
ἑορτὴν ὁ ἐκ τῶν ἀνεψιῶν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος Ν.
Βασιλάδης, ὃς καὶ ἐδέξατο τὰς ἐπισκέψεις τῶν σε-
βασμιωτάτων ἁγίων συνοδικῶν καὶ πλείστων ἄλλων
ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων.

Ὁμοίως ἡ Α. Θ. Παναγιότης τηλεγραφικῶς συ-
νεχάρη τῷ πνευρωτάτῳ μητροπολίτῃ Πελαγονίας
Ἀμβροσίῳ ἄγοντι χθὲς τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορ-
τὴν, καὶ τῷ ἀρχιμ. Ἀμβροσίῳ Πλειανθίδῃ προϊστα-
μένῳ τῆς ἐν Σεβαστουπόλει ἑλλην. Κοινότητος, ἐν

βησιλευούση παρεπιδημούντι, διὰ τοῦ ἀρμοδίου πατριρχικοῦ ὑπαλλήλου.

—*Ἐκλογὴ ἐπισκόπου Ἀριστείας.*— Τοῦ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Κορυθαῖς Γερβασίου καταδείξαντος τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἀνάγκην διορισμοῦ βοηθοῦ ἐπισκόπου τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, καὶ ὡς τοιοῦτον ὑποδείξαντος τὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κορυθαῖς πρωτοσύγκελλον Ἱερόθεον, ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς παρελθούσης Τρίτης λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν αἵτησιν προῦθεν εἰς ἐκλογὴν, συνυποψηρίων τῶ ἐιρημένῳ τεθέντων τῶν ἀρχιμανδριτῶν Γερβασίου Σχρατίτου καὶ Πλάτωνος Ἀἰδοῦ. Ὅθεν μετὰ τὴν λήξιν τῆς συνεδρίας ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριρχικῷ ναῷ προήχθη εἰς ἐπίσκοπον ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον τῆς πάχαι ποτὲ διπλασφάσης ἐπισκοπῆς Ἀριστείας ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς μητροπόλεως Κορυθαῖς Ἱερόθεος.

—*Ἀπογομὴ παρασήμου.*— Ἀναγράφαντες ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τὴν ὑπὸ τῆς Σ. αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως ἀπονομὴν τοῦ παρασήμου Μετζίτιέ 6' τάξεως τῷ σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Κορυθαῖς Γερβασίῳ, πᾶν εὐχρέτως ἐξαγγέλλομεν σήμερον ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου εὐηρεστήθη ν' ἀπονεύμῃ προχθὲς τῇ Α. Σεβασμιότητι τὸ παράσημον τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος.

—*Ἐπαρχία Σάμου.*— Ἡ Α. Υ. ὁ ἡγεμὼν τῆς Σάμου Μιχαλᾶκη ἐφέντης τηλεγραφικῶς ἐξέφρασε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς ἡγεμονίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου μητροπολίτου Σάμου Ἀθανασίου.

Χθὲς δὲ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Σάμου Ἀθανάσιος τηλεγραφικῶς ἠγγεῖλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι αἰσίως ἀφίκετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν καὶ θερμῶς ἔτυχεν ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ νέου ποιμαντοῦ αὐτοῦ.

—*Δωρεὰ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης.*— Ὅ τὰ κατήκοντα προσωρινοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς πρό τινας ἐπιτελέσας πανοσ. ἀρχιμανδρίτης Μιχαὴλ Κλεόβουλος, Σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, εἶχε λαμβάνειν ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, συμφώνως τῷ πρακτικῷ τῆς ἐφορείας αὐτῆς, λ.ρ. ὁθ. 105. Διεβιβασθέντος δὲ ἐσχάτως αὐτῷ τοῦ ποσοῦ τούτου, ἡ Α. Πανομοιολογία, δειγμα ζηλωτῆς στοργῆς πρὸς τὸ εὐχγὲς καθίδρυμα παρεχόμενος, δι' ἐπιστολῆς ἀνεκοίνωσε τῇ Ἐφορείᾳ ὅτι ἐπιστρέφει τὸ ποσὸν δωρούμενος τοῦτο ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἱδρύματος.

Τῆς δωρεᾶς ταύτης γνωρισθείσης τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὑπὸ τῆς Ἐφορείας, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως ἐκφρασθῶσι τῷ πανοσιολ. Σχολάρχῃ Μ. Κλεόβουλῳ ἡ εὐχρέσκεια καὶ αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας.

—*Ἐπίσκεψις.*— Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἡ εὐγενεστάτη γῆρα Ν. Ζαρίφη ἐν συνοδίᾳ τῆς κυρίας Πουρνα-

ρᾶ ἐπισκεψάμεναι τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεκαλέσαντο τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Αὐτῆς ἐπὶ τῇ προσεχεί ἀπὸ τῆς ἡμετέρας πόλεως ἀποδημίᾳ αὐτῶν. Ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀντεπεσκέψατο αὐτὰς τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος καὶ διεβίβασε τὰς πατριρχικὰς εὐχὰς ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει αὐτῶν.

Σήμερον δὲ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ σύμβουλος τῆς ρωσικῆς πρεσβείας κ. Στσερμπάτσεν.

ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΕΚΚΛ. ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Τοῦ ἐν τοῖς Πατριρχείοις «Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου» πανηγυρίζοντος τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, πᾶτερωνος αὐτοῦ, τὴν ἐπετηρίδα τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ, θεῖα καὶ ἱερὰ λειτουργία ἐτελέσθη ἐν τῷ σεπτῷ πατριρχικῷ ναῷ ὑπὸ τοῦ Μ. Συγκέλλου τῶν Πατριρχείων Νικοδήμου, χοροστατοῦντος τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου, ἀντὶ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀδικοητούσης, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ὁποίας διατελεῖ τὸ ἑορτάζον σωματεῖον. Ἐν τῷ ναῷ παρέστησαν πᾶντα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ ἄλλο εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα. Κατὰ τὴν λειτουργίαν ἐγένετο ἡ εἰθιμὴν ἁγιοκλασία ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ συμπληρώσει διετίας μὲν τοῦ Συλλόγου, εἰκοσιπενταετίας δὲ τῆς Πρωτοψαλτείας τοῦ ἀρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας μουσικολογιωτάτου Γ. Βιολάκη.

Τῇ δὲ 2 ὥρᾳ μ.μ. ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἐν μέσῳ ἀκροατηρίου πολυπληθεστάτου καὶ ἐλκετοῦ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἡ πανηγυρικὴ τελετὴ τοῦ Συλλόγου, ἧς προήδρευσεν ἡ Α. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ καὶ ἐπίτιμος πρόεδρος τοῦ Συλλόγου· διεκρίνοντο δὲ ἐν τοῖς προσελθούσιν ἡ Α. Π. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ν. Μυροκαρδᾶτος, μετὰ τοῦ α' γραμματέως τῆς πρεσβείας Α. Ποττέν, οἱ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Ἀμασείας Ἀνθίμος, ὁ καὶ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, Βερροίας Κωνσταντῖνος, Βάρνης Πολύκαρπος, Χίου Κωνσταντῖνος καὶ Λέρου καὶ Καλύμνου Ἰωάννης, οἱ ἐκ τῶν παρεπιδημούντων πανιερώτατοι μητροπολίται Ρόδου Ἰωακείμ, Μελενίκου Λεόντιος, Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος καὶ Ἀμίδης Βενιαμίν, οἱ πανιερώτατοι πρῶτον Ἐρσεκίου Ἰγνᾶτιος, Δεβρῶν Ἀνθίμος καὶ Δισκάτης Ἰωαννῆσιος, οἱ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Παμφίλου Μελεσισηνὸς καὶ Ἀβύδου Νικόδημος, οἱ πανοσιολογιώτατοι ἀρχιμανδρίται Φώτιος, ἀρχιεραματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Μιχαὴλ Κλεόβουλος σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, Κάλλιτος βοηθὸς ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου, Γρηγόριος Κωνσταντινίδης ἱεροκέρυξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Ἰωακείμ Φο-

ρόπουλος ἀρχιεργύλαξ τῶν πατριαρχείων, ὁ κλῆρος, οἱ ἱεροψάλται καὶ τὸ διδάσκον πρωτοπικὸν τῶν πλείστων σχολῶν ἁγίων τε καὶ θηλέων τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν προκατειμένων, ἀντιπρόσωποι τῶν δικηρόων Συλλόγων καὶ Ἀδελφότητων, ὁ Μ. Χρτοφύλαξ Μ. Γεδεών, ὁ Λυκείαρχος Χρ. Χατζηχρήστου, δικηγόροι, ἱερεῖς, ἔμποροι καὶ πλήθος ἄλλο ἀμετρον φιλομούσων.

Καὶ ἐν πρώτοις ἐψάλη ὑπὸ τοῦ ἁρίστα κατηρτισμένου μουσικοῦ χοροῦ τοῦ Συλλόγου ὁ εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Λαμνακηνὸν ἐμμελέστας ὕμνος, στιχουργηθεὶς ὑπὸ τοῦ Χρ. Χατζηχρήστου, μελοποιηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ ἐν Σαμοθράκῃ μουσικοῦ ἱερέως Νικολάου Φαρδὺ καὶ καλλιπωθεὶς ὑπὸ τοῦ μουσικοδιδασκάλου Νηλέως Καμαράδου. Ἀκολουθῶς ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου ἀρχιμανδρίτης Φώτιος, ἀρχιεργαταεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀνέγνω ἀπὸ τοῦ βήματος τὸ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐξηκονταετηρίδος τοῦ ἱεροψαλτικοῦ σταδίου καὶ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς Πρωτοψαλτείας ἐν τῷ πατριαρχικῷ νηφ τοῦ μουσικολογιστοῦ Γεωργίου Βιολάκη ἀπολυθὲν σεπτὸν πατριαρχικὸν πιττάκιον, ἔχον ὡς ἑξῆς:

Τῷ μουσικολογιστῇ Ἀρχοντι Πρωτοψάλτῃ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κυρίῳ Γεωργίῳ Βιολάκῃ.

Ὅσῳ τὴν ψυχότερπῃ τέχνῃ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς Μουσικῆς καὶ τὰς ἐκ πατέρων μουσικὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας περὶ πολλοῦ ποιούμεθα κατὰ τε ἰδίαν ἡμῶν κλίσιν καὶ κατὰ καθήκον προνοίας ἐκκλησιαστικῆς, τοσούτω καὶ τοὺς εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῆς τὸν βίον καταναλώσαντας, ζήλόν τε θερμουργὸν πρὸς ἀνόθευτον τῆς πατρώας ταύτης καὶ πολυτίμου κληροδοσίας τήρησιν ἐπιδειξαμένους, ἀξίους πάσης τιμῆς καὶ ἐπαίνων ἰδίῳ τε καὶ δημοσίῳ κρίνομεν. Ἐφ' οὗ καὶ ἐν τῇ παρούσῃ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν ἡ περισπούδαστος ἡμῖν αὐτῆς μουσικολογίτης ἔκτεν συμπληροῖ δεκάδα ἐτῶν τοῦ μουσικοῦ αὐτῆς σταδίου, καὶ ἦν εὐλόγως ὡς ἡμέραν ἐορτῆς καὶ ψυχικῆς αὐτῆς εὐφροσύνης ἀναδείκνυσι πολυχρονίων μόχθων καὶ ἐπιμελεστάτης τοῦ καθήκοντος ἐκπληρώσεως γλυκεῖα ἀνάμνησις, δίκαιον ἡγοῦμεθα τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μακρὰν καὶ εὐδόκιμον αὐτῆς ὑπηρεσίαν οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν προκατόχων ἡμῶν ἐκτιμηθεῖσαν, τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιστέφαι πατριαρχικῇ εὐλογίᾳ καὶ ἅμα τὴν παρὰ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐκφράσαι αὐτῇ εὐαρέσκειαν ἐπὶ τῇ μακρᾷ καὶ εὐδοκίμῳ αὐτῆς σταδιοδρομίᾳ. Ἀσμένως δὲ τοῦτο πράττοντες προαγόμεθα εὐξασθαι ἐκ μέσης ψυχῆς ὅπως οἱ παρ' αὐτῆς τὸ ψυχωφελὲς διδάχθεντες μάθημα τῆς μουσικῆς, ἥτις ἐστὶν ὁ αἰθέριος πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα φορεὺς τῶν εὐχῶν, καὶ δεήσεων ἡμῶν, στοιχοῦντες τῷ παραδείγματι τῆς φερεπονίας καὶ τοῦ πρὸς τὴν ἱερὰν ταύτην τέχνην ἔρωτος τῶν πρεσβυτέρων Διδασκάλων, νέας διανοήσεις ὁδοὺς καλλιέργειας καὶ πλουτισμοῦ αὐτῆς ἐπὶ ταῖς πατροπαραδότοις βάσει. Τῇ δὲ αὐτῆς μουσικολογιστῇ εὐχόμεθα ἐκ ψυχῆς ὅπως ἐπὶ πολλὰς ἐτι δεκαετηρίδας πλήρους ἀπολαύσουσα ὑγείας καὶ ἀκμαῖον τὸ δῶρον τῆς οἰκείας αὐτῇ καλλιφωνίας τηροῦσα, ἐξακολουθῇ κατα-

κλεῖν τὴν ἀκοὴν καὶ συγκινεῖν τὴν ψυχὴν τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλακολούθων χριστιανῶν ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ταῖς πρὸς Κύριον, οὓς ἡ χάρις καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος εἴη μετ' αὐτῆς.

Ἀπὸ Δεκεμβρίου δ'.

Εἶτα ἐψάλη ὑπὸ τοῦ χοροῦ λίαν ἐπιτυχῶς, χορορχοῦντος τοῦ Ν. Α. Καμαράδου, ὁ εἰς τὴν Α. Α. Μ. τὸν Σουλτάνον ὕμνος, στιχουργηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου Ἰορδάνου Κεφελίδου, μελοποιηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Πρωτοψάλτου Γ. Βιολάκη, ὃν πάντες ἡχοκράτηντο ὁρῆσι.

Μετὰ ταῦτα ὁ ἐλλογίμος καὶ ἐν μουσικολογοῖς κρείττο· Γεώργιος Ι. Παπαδόπουλος ἀπήγγειλεν ἀπὸ τοῦ βήματος τὸν πνευματικὸν τῆς ἡμέρας λόγον, ἐν ᾧ καλλιτέχνως καὶ ἡδυεπῶς ἐξέθηκε τὴν ἐπὶ ἐξηκονταετίαν μουσικὴν ὁρᾶσιν τοῦ ἀρχοντος Πρωτοψάλτου Γ. Βιολάκη. Τὸν λαμπρὸν λόγον τοῦ Γ. Ι. Παπαδοπούλου κατεκάλυψεν ζωηρὰ χειροκρατήματα ἐκ μέρους τοῦ ἀκροατηρίου. Ἐψάλη κατόπιν ὑπὸ τοῦ χοροῦ ὁ εἰς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐμμελέστας ὕμνος, μελοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Γ. Βιολάκη. Μετὰ ταῦτα ὁ ἐορτάζων ἄρχων Πρωτοψάλτης διὰ καταλλήλου προσλαλιᾶς ὑψοκρίστησε θερμῶς τῷ Συλλόγῳ, τῷ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς τελέσεως ἰδιαιτέρως ἐορτῆς ἐπὶ τῇ ἐξηκονταετηρίδῃ τῆς μουσικῆς αὐτοῦ δράσεως σχόντι, ὡς καὶ πᾶσι τοῖς τιμήσασιν τὴν ἐορτὴν αὐτοῦ διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν. Τὴν κατακλείδα τῆς λαμπρᾶς ταύτης τελετῆς ἔθηκεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ βραχείων εὐχῆς τῷ ἐορτάζοντι ἄρχοντι Πρωτοψάλτῃ τὰ δέοντα καὶ συγχχερεῖς τῷ Συλλόγῳ ἐπὶ ταῖς προόδουσιν αὐτοῦ τε καὶ τῆς Μουσικῆς αὐτοῦ Σχολῆς. Ἐπὶ τούτοις ἔληξεν ἡ ἐορτή, ἀποῦ προηγουμένως ἐψάλη ὁ πατριαρχικὸς πολυχρονισμός, μελισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ν. Α. Καμαράδου.

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΠΑΘΑΡΗ

Τὸ ἐπὶ τῇ τεσσαρκακονταετηρίδῃ τοῦ Ἀνδρέου Σπαθάρη πατριαρχικὸν πιττάκιον, ὡς καὶ τὸ ψήφισμα τῆς διοργανωτικῆς ἐπιτροπῆς, περὶ ὧν προηγουμένως λόγον ἐποιήσαμεθα ἔχουσιν ὧδε:

Τῷ ἐλλογιμωτάτῳ κυρίῳ Ἀνδρέᾳ Σπαθάρῃ, καθηγητῇ τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ.

Φροντίδος πολλῆς καὶ προσοχῆς ἄξια κατὰ πάντα χρόνον παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐκρίθησαν τὰ κατὰ τὴν μεγαλάνυμον Πατριαρχικὴν τοῦ Γένους Σχολὴν καὶ πᾶν αὐτῆς ἐφαπτόμενον ὡς κοινῷ ἀγαθῷ· ἀπὸ ταύτης γὰρ ὡς ἀπὸ φάρου τηλαυγοῦς ἡ πηγὴς δροσοδόλου δι' αἰῶνων ἐν ἡμέραις αἰσiais ἡ ἡμέ-

ραις αὐτοῦ ἐθνικῆς παιδείας ἐξέρρευσαν κρουνοὶ τὸν πατριον ἄγρὸν καταρδεύοντες καὶ ἀκτινοβολοῦντες ἐξέλαμψαν πυρσοὶ τὸ φῶς τῆς ὑγιούς ἐπιστήμης ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν μεταλαμπαδεύοντες. Οὕτως ἡ Ἁγία Μητήρ ἰδιαζούσῃ προνοίᾳ εἰς ἀνωτάτην περιωπὴν τὴν Σχολὴν παλαιόθεν ἀναγαγούσα ὥστε πλήρη καὶ συστηματικὴν εἶναι τὴν ἐν αὐτῇ μόρφωσιν τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας ἐν τῇ ἱερᾷ θρησκείᾳ καὶ τῇ ὀρθῇ φιλοσοφίᾳ, ἐφ' ᾗ καὶ Ἀκαδημίαν ταύτην ὑπὸ λογίων τινῶν τοῦ πρὸ ἡμῶν αἰῶνος προσωνομεῖσθαι, πᾶσαν ἔσχε σπουδὴν καὶ μέλημα ἴδιον τὰς ἐν αὐτῇ ἐδρας τῶν Γραμμάτων, τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῶν Ἐπιστημῶν ἀνδράσιν τῶν ἐπιφανεστάτων διαπιστεῦσθαι· πυκνὴ δὲ διασήμεν φάλαγξ, ἀπὸ τῶν πρὸ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου χρόνων μέχρι καὶ τῶν καθ' ἡμῶς διήκουσα, εὐκλεεῖς πληροῖ σελίδας τῆς ἱστορίας αὐτῆς, ἀτρύτους πόνους πρὸς τὴν τοῦ Γένους πνευματικὴν παλιγγενεσίαν ἀναγαφούσας. Τοιοῦτου πρὸς τοιοῦτον ἐθνωφελὲς ἴδρυμα μητρικοῦ φίλτρου πάλαι τε καὶ νῦν ἐμπορουμένη ἡ Ἐκκλησία, οὐκ ἀδιαφόρως ἔχει καὶ πρὸς τὰ νῦν τελούμενα, ἀλλ' ἀσμένως ἐγκρίνει τε καὶ ἐπευλογεῖ τὴν σήμερον ἀγομένην ἐν τῇ γεραρᾷ Σχολῇ ἑορτήν, καθ' ἣν τάγμα σέμν' ἄρχαιων καὶ νέων αὐτῆς μαθητῶν συμπαγὲς προσέρχεται τιμῆσον καθηκόντως τῶν ἐν αὐτῇ διδασκόντων τὸν ἀρχαιότερον, τὴν Αὐτῆς ἐλλογιμότητα, τετάρτην ταύτην δεκαετηρίδα τοῦ καθηγητικοῦ σταδίου συμπληρώσαν, φόρον δ' εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῇ φερεπόνῳ διδασκαλίᾳ αὐτῇ ἀποδώσον. Τῆς εὐφροσύνης Σχολικῆς ἑορτῆς ἄσμενοι καὶ ἡμεῖς μετέχοντες, καὶ ταύτης νοερώς προΐστάμενοι, τοῦτο μὲν ἐπαινοῦμεν τῶν μαθητῶν τὸ φιλότιμον γηθοσύνης βλέποντες ὅτι οἴδασιν τιμᾶν τοὺς διδασκάλους καὶ ἀκμαῖον τηρεῖν τὸ εὐγενὲς τῆς εὐγνωμοσύνης αἶσθημα, ἴσα καὶ τοῖς γονεῦσιν ὀφειλόμενον τούτοις ὡς πνευματικοῖς γεννήτορσι καὶ τροφοῖς· τοῦτο δέ, τῇ ἐλλογιμότητι Αὐτῆς ἀπὸ πατρικῆς καρδίας συγχάροντες καὶ τῇ πατριαρχικῇ ἡμῶν εὐλογίᾳ τὴν πολυίδιμον αὐτῆς κεφαλὴν καταστέφοντες, προτάσσομεν τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν μαθητῶν τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ἀν' ὧν πρὸς τε τὴν ἐπιστημονικὴν τῶν νέων μόρφωσιν καὶ πρὸς τὴν τῆς Σχολῆς εὐθυδρομίαν τελεσφόρως διεπληρώσατο κοσμήσασα καὶ κοσμοῦσα μετὰ ζήλου ἀόκνου καὶ ἀγάπης θερμοῦργον μίαν τῶν πρώτων καὶ ἀρχαίων αὐτῆς ἐδρῶν, τὴν τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, — παραλλήλως τῶν ἱερῶν Μαθημάτων τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ διηγουμένην καὶ ἐρμηνεύουσαν, — ἐφάμιλλον δ' ἐαυτὴν ἀναδείξασα σοφῶν προκατόχων αὐτῆς, λόγοις τε καὶ ἔργοις καὶ συγγράμμασι φωτισμὸν τῷ Γένει καὶ εὐδοξίαν τῇ Σχολῇ προσπορισάμενων, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς πράγμασι πρόθυμον ἅμα καὶ ὠφέλιμον τὴν συνεργασίαν αὐτῆς ἐκίστοτε παρασχοῦσα.

Ἐπὶ τούτοις ἐκθύμως τῇ λίαν ἡμῖν περισπουδάζοντι Αὐτῆς ἐλλογιμότητι εὐχόμενοι ἐπὶ μακρὰν ἔτι περίοδον ἐτῶν ὑγιῶς τε καὶ εὐσθενῶς τῆς ἐπιστήμης τὸ καλλίκαρπον δένδρον καλλιεργεῖν καὶ περιέπειν, αἰτούμεθα Αὐτῇ τὴν θείαν χάριν καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος.

αὐθ' Νοεμβρίου λ'.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντίνου, Μητρώου Κλεοβούλου τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς ἡγουμένου, Ὀλυμπιάδος ἐνάτης καὶ ἐξηκοστῆς καὶ ἐξακοσιοστῆς ἔτει τετάρτῳ, Ποσειδεῶνος ἐνάτῃ, ἀγορὰν τῶν ὁμιλητῶν καὶ ἐταίρων Ἀνδρέου Σπα-

θάρου ποιησαμένων, οἱ πρόβουλοι ἡρημένοι εἶπον· Ἐπειδὴ ὁ τῶν διδασκάλων τοῦ Γένους Ἀνδρέας Σπαθάρης Βυζάντιος ἐπὶ τέτταρας ἡδὴ ἐτῶν δεκάδας διαγεγνήσθαι φιλοτίμως παῖδας Ἑλλήνων διδασκῶν καὶ βελτίους ποιῶν καὶ δημοσίᾳ δὲ πράττων αἰεὶ καὶ λέγων τὰ βέλτιστα καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς καὶ μεγάλας χρείας πρόθυμος τῷ κοινῷ παρέσχηται τε καὶ διατελεῖ αἰεὶ παρσχόμενος, παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἐαυτὸν ἀνδραγαθίας προτιθεῖς· ἀγαθὴ τύχη· δεδόχθαι τῇ ἀγορᾷ τῶν ὁμιλητῶν καὶ ἐταίρων τιμὰς ἀξίας Ἀνδρέαν Σπαθάρην τιμᾶσαι δημοτελεῖ ἐξ ἐράνου τὴν τετρακονταετηρίδα συνεορτάζοντας ἑορτὴν μηνὸς Ποσειδεῶνος τετάρτῃ φθίνοντος· πολλὰ μὲν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναφὶ συνελθόντας τὸν ὑψιμέδοντα Θεὸν τῷ ἀνδρὶ ἰλάσκεσθαι, εἰς δὲ τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν ἀναβάντας συνῆδεσθαι τε αὐτῷ καὶ ἐπαινεῖν καὶ θαλλοῦ στεφάνῳ στεφανῶσαι καὶ πολλὰς ἀποφαίνεσθαι τὰς χάριτας, ἀνθ' ὧν αὐτοὺς τ' εἰς πεποίηκεν, οὐδ' ἐλλείπει τοὺς αἰεὶ συνόντας εἰς ποιῶν χρυσὸς δ' ἀναγράψαι γράμμασιν ἐν διφθέρᾳ τὸ ψήφισμα τῶδε. ἀναγορεύσαι δ', ὅτι θαλλοῦ στεφάνῳ στεφανοῦσιν Ἀνδρέαν Σπαθάρην Βυζάντιον καὶ τὰς ἄλλας τάσδε τιμὰς ἀπονέμουσιν οἱ ὁμιληταὶ καὶ οἱ φίλοι ἐταῖροι ἀρετῆς ἐνεκα καὶ σοφίας καὶ ἀνδραγαθίας, καὶ ὅτι ἐν τῷ μετὰ ταῦτα αἰῶνι παντὶ οὐ παύσονται εὐχαριστοῦντες αὐτῷ καὶ τιμῶντες καὶ ἐπαινοῦντες καὶ ποιοῦντες ὅ,τι αὐτῷ δύνωνται ἀγαθόν· πρέσβεις δ' ἐλέσθαι πάντες, οἵτινες τό τε ψήφισμα τῶδε καὶ τὸν στέφανον σὺν τῷ ἐράνῳ ἐπιδώσουσι· δημοσιῶσαι δὲ τῶδε ψήφισμα, ὅπως ἂν πάντες μὲν ἐπίστανται τὴν τε τοῦ ἀνδρὸς ἀρετὴν καὶ τὴν τῶν ὁμιλητῶν χάριν καὶ τὴν τῶν ἐταίρων εὐγνωμοσύνην, οἱ δὲ εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς θεραπείας τῆς τῶν παιδῶν ψυχῆς καθιστάμενοι ζηλώσι τὸν ἄνδρα καὶ φιλοτιμῶνται εἰδότες, ὅτι τοιούτων κ' αὐτοὶ τιμῶν καὶ χαρίτων τύχοιεν.

Πρόβουλοι

Ὁμιληταὶ καὶ Ἐταῖροι

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΝΑΤ. ΟΡΘΟΔ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Geistliches und weltliches
ans dem Griechisch-türkischen Orient

*Εργον περιηγητικὸν τοῦ ἐν Ἱερίῃ καθηγητοῦ
Dr Heinrich Gelzer

Εἶναι τέσων ὀλίγα δυστυχῶς τὰ περιηγητικὰ συγγράμματα τῶν συγχρόνων Εὐρωπαίων ἐπιστημόνων, καὶ δὴ θεολόγων, τὰ ἐν πνεύματι ἀπροκαταληψίας καὶ ἀκραιφνοῦς συμπαθείας ἐξετάζοντα τὴν σύγχρονον κατάστασιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ὥστε αἰσθημα ἀληθοῦς παρηγορίας καὶ ἠθικῆς ικανοποιήσεως γεννῶσιν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἑλληνος ὀρθοδόξου ἐκεῖνα τῶν ἔργων, ὅσα ἀποτελοῦσιν ἐξαίρεσιν ἐν τῷ εἶδει τούτῳ. Τοιαύτην εὐτυχὴ πῶς ἐξαίρεσιν καὶ ἔτι εὐτυχέστεραν διὰ τὸν ὀρθόδοξον ἀναγνώστην ἀπόλαυσιν παρουσιάζει ἔργον περιηγητικὸν ἀρίτως ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Ἱερίῃ

Γερμανοῦ καθηγητοῦ Φρειδερίκου Γέλτσερ (Gelzer), Διαμαρτυρομένου (ἴδε ἄνωτ. τίτλον), ὅστις λέγει, καὶ φαίνεται πράγματι, ὅτι ἐπιμελῶς ἐξήτασε τὴν σύγχρονον θρησκευτικὴν κίνησιν παρ' ἡμῖν. Λέγομεν—ἀποτελεῖ ἐξάιρεσιν— ὅχι, ὅτι δὴθεν παρίστησι τὰ πάντα παρ' ἡμῖν τέλεια καὶ ἰδανικά, διότι, ὡς εἵπομεν, ἀκριβῶς φαίνεται μελετήσας τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ ἐπομένως ὅτι ἦτο ἀληθῶς παράδοξον νὰ εὑρίσκει τὰ πάντα ρόδινα. Ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἔχει ἱκανὴν δόσιν ἀπροκαταληψίας καὶ εὐγενοῦς διαθέσεως, ὅπως εἰσέρχεται εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἁλλοῦ καὶ ἐξ αὐτῆς κρίνει τὰ πράγματα.

Μήπω εὐτυχήσαντες νὰ ἔχωμεν ὁλόκληρον τὸ ἔργον, περιοριζόμεθα σήμερον εἰς τὸ μέρος τῆς συγγραφῆς τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν παρ' ἡμῖν σύγχρονον θρησκευτικὴν κίνησιν, ὅπερ ἐφείλχυνε καὶ τὴν ἰδιαιτέραν προσοχὴν ἑνὸς τῶν ἐπιφανεστέρων θρησκευτικῶν περιοδικῶν τῆς Γερμανίας «Χριστιανικοῦ Κόσμου» (Christliche Welt). καταχωρίσαντος ὁλόκληρον τὸ μέρος τοῦτο εἰς ἓν τῶν τελευταίων φύλλων αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον: «τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡ «Εὐτεβεία» (ἴδε φύλλ. 18 Ὀκτωβρ. ἀριθμ. 42.). Τὸν ἑλληνικὸν λαὸν εὐρίσκει μὴ στερούμενον ὅλως δραστικοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. «Παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, λέγει, ὑρίστανται διψα τοῦ ζῶντος κηρύγματος, τῆς ἀκροάσεως τοῦ θεοῦ λόγου, οἷον δὲν εὐρίσκει τις παρὰ τοῖς καθολικοῖς λαοῖς Ἰταλίας καὶ Ἰσπανίας. Καὶ εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἀπαριθμεῖ τοὺς διαφόρους Συλλόγους τοῦ κηρύγματος, τοὺς ἐν τῇ Κων/πόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις (Σμύρνη, Σέρραις, Μαγνησίᾳ, —πρόσθετε καὶ τοὺς ἐν τῷ βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος—«Ἀνάπλιν καὶ τμήματα αὐτῆς ἐν Πειραιεῖ, Πύργῳ, Πάτραις, Αἰγίῳ κλπ.). Τῶν Συλλόγων τούτων, οὓς θεωρεῖ τρανώτατα συστατικὰ τῆς ἐναργοῦς εὐσεβείας τοῦ ἡμετέρου λαοῦ, ἐκ τῶν σπλάγχχνων τοῦ ὁποῖου ἐξέρχονται, ὁ συγγραφεὺς ἐξάγει τὴν σημασίαν, ἰδίᾳ δὲ τοῦ τῆς ἐν Σμύρνῃ «Εὐτεβείας» περὶ ἧς παρέχει καὶ λεπτομερεστέρως πληροφορίας (περὶ προσωπικοῦ, Ἑτόδων, Ἐξόδων, Κατηχητικῶν Σχολῶν, τρόπου κηρύγματος κτλ.). Τὸν ἄνωτερον κλῆρον ἀνομολογεῖ ἐπαρκῶς μεμορφωμένον καὶ ἐντελῶς ἀπηλλαγμένον τῶν ἐν χρόνοις δυσχερεστέραις παρατηρηθεισῶν ἐλλείψεων ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ἀναφέρει, ὅτι οὐχὶ ἅπαξ ἐλθὼν εἰς συνομιλίαν μετὰ ἁνωτέρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἀπεκόμισε καλὰς ἐντυπώσεις, ἰδίᾳ δ' εὐρημον ποιεῖται μνείαν περὶ τοῦ προσώπου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, Κωνσταν-

τίνου τοῦ Ε', καὶ τινῶν ἁνωτέρων Αὐτῆς λειτουργῶν. Ὁ κ. Gelzer ἐπιθυμῶν, ὡς διαβεβαιεῖ, τὴν ἠθικοθρησκευτικὴν ἀνάπλιν τῆς συγχρόνου ὀρθοδόξου κοινωνίας ἀφ' ἑαυτῆς καὶ μόνης (ἄνευ δηλονότι ξένων θρησκευτικῶν ἐπεμβάσεων), εὐχεται στενοτέραν τὴν σύμπραξιν ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ μετὰ κλῆρου ὀρθοδόξου καὶ ὀρθοδόξου λαοῦ, ὑποδεικνύς τὴν ἀνάγκην πλείονος προτεγγίσεως τοῦ πρώτου πρὸς τὸν δεύτερον. «Θρησκευτικὴ κίνησις, λέγει ἐπὶ λέξει, προερχομένη ἐκ τῶν σπλάγχχνων τοῦ λαοῦ, εἶνε κίνησις, ἣν ὁ κλῆρος ὀφείλει νὰ διευθύνῃ καταλλήλως». Καὶ ἐπὶ τούτῳ, διαβεβαιεῖ, οἱ ἀληθεῖς φίλοι τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀπηλλαγμένοι πάσης ὑπεροβουλίας, ὅτι χρωστῶν ἀληθῆ γὰρ, ἐνῶ τοῦναντίον, προστίθῃσιν, ἂν ἡ τοιαύτη κίνησις παραμεινῇ, τὸ τοιοῦτον ἔσται πρὸς κακὴν τρεχῆ γὰρ τῶν πολυαρίθμων ἐχθρῶν τῆς Ὀρθοδοξίας Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Βεβαίως αἱ καθόλου περὶ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας κρίσεις τοῦ ἐριτίμου συγγραφέως δὲν εἶνε παντελῶς ἀπηλλαγμέναι τινῶν, συνήθων ἤδη πρὸ πολλοῦ παρὰ τοῖς ἐν τῇ Δύσει, προλήψεων περὶ αὐτῆς. Πλὴν, ὡς βλέπει τις ἐκ τῆς ἁνωτέρω συντόμου περιλήψεως, τὸ μέχρις Ἀνατολῆς ταξείδιον καὶ ἡ μεθ' ἡμῶν συγγνώμῃς τοῦ γερμανοῦ ἐπιστήμονος ἔσχον ἐν πολλοῖς τὴν διαφωτιστικὴν αὐτῶν ἐπίδρασιν. Τὸ ἐφ' ἡμῖν ἑτοιμοὶ πάντοτε νὰ ὁμολογῶμεν τὰς τυχόν ὑπαρχούσας ἐλλείψεις ἡμῶν, ὡς κοινωνίας (καὶ ποῖος ἄλλως τε λαός, ὑπὸ ὁσονδήποτε εὐνοϊκωτέρους ὁρους καὶ ἂν ζῇ, εἶνε ἀπηλλαγμένος τοιούτων;)—δὲν δυνάμεθα, ἀλλ' ἡ εὐγνωμόνως ν' ἀποδεχθῶμεν τὰς εὐγενεῖς ὑπὲρ ἡμῶν διαθέσεις τοῦ σοφοῦ ἀνδρός.

Spectator

Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΦΙΛΩΝΕΙΟΝ

ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Σεβαστίας Ἀνθίμου*.

Ἐτέρωθεν δὲ οὐδόλως καὶ τὸ Ἰουδαϊκὸν στοιχεῖον τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως δυνάμεθα ἵνα παραλείψωμεν. Ἡ κριτικὴ ὀφείλει ν' ἀναμνησθῇ ὅτι ἐν τῇ ἀγία Γραφῇ—ἐν ἣ ὁ Φίλων ὡς Ἰουδαῖος τὸ γένος διηνεκῶς ἐνετρούφα—ὁ Ἰεσοῦς, ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἐν τῇ μεταφράσει τῶν Ἑβδομήκοντα εἰς περισσότερα τῶν ἑκατὸν με-

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 511—513.

ρῶν ἐξενήνεκται διὰ τοῦ «λόγος Κυρίου», ἐντὸς δὲ εἴκοσι τοῦλάχιστον τῶν μερῶν τούτων ὁ λόγος οὗτος παρίσταται ὡς ἐν ὑπάρχον καὶ ἐνεργόν, ὡς ἐν πρόσωπον, εἰς ἄγγελος, εἰς ἀπεσταλμένος καὶ μεσίτης μεταξύ Θεοῦ καὶ κόσμου, ἐκτελῶν τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἐμφανίσεις λοιπὸν αὐταὶ τοῦ ἀγγέλου, τοῦ ἀπεσταλμένου τούτου τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐχρησίμευεν ὡς ἐνέργεια ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ, καὶ ὅστις ἄλλοτε μὲν διακρίνεται ἀπὸ τοῦ Ἰεχοβᾶ, ἄλλοτε δὲ ταυτίζεται μετ' αὐτοῦ (πρὸ βλ. Γεν. 16, 7 πρὸς στιχ. 13. Γεν. 32, 28 πρὸς Ὡση 12, 4—5), εὐχερῶς πάντως ἠδύναντο νὰ παράσχῃσι — καὶ ἰδίως ἡ ὑπὸ τῶν προφητῶν τοῦ Ἰεχοβᾶ τούτου ἡ ἀγγελου, ὡς λυτρωτοῦ ἀνακήρυξις (πρὸ βλ. Ζαχ. 2, 10, 11. Μαλαχ. 3, 1. Μιχ. 5, 2 καὶ Δογμ. Hodge μτφρ. σελ. 199 — καθαρώτερον πῶς ἰδέαν περὶ τῆς μεταφορικῆς καὶ ἠθικῆς τοῦ λόγου ἀρχῆς, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ αὐτὸν εἰσέτι τὸν ὅρον — λόγος — ἐὰν ἀρνηθῶμεν τὴν ἐκ τοῦ Στωϊκοφιλωνείου συστήματος πρόσληψιν αὐτοῦ. Μετὰ τὰ λεχθέντα ἀναγκαῖον ὅπως εἰς τὸ περὶ ἠθικῆς ἐνεργείας τῶν δύο λόγων εἰσελθῶμεν κεφάλαιον ἐκ προοιμίου λέγοντες ὅτι δύναται τις ἵνα ἀπροκαλύπτως κοινότητά τινα καὶ ὁμοιότητα ἀντιλήψεων παραδεχθῇ, ἥτις ὅμως οὐδὲν ἀποδεικνύει ἕτερον ἢ τὰς θρησκευτικὰς παραστάσεις τοῦ Φίλωνος πρὸς τῆς ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ εἰσόδου αὐτοῦ, καὶ τὴν Ἰουδαϊκὴν αὐτοῦ καταγωγὴν, διατηρήσαντος μὲν μετὰ τὴν προσχώρησιν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐλληνικὴν φιλοσοφίαν στοιχεῖά τινα ἀγιογραφικὰ τῆς ἠθικῆς τοῦ Μεσσίου ἐνεργείας, ἐκ τῆς ἐν ἡ ἐνετρούφῃ Γραφῆς, ἀφοῦ τὴν περὶ λόγου μεταφυσικὴν θεωρίαν ἐκ τῆς φιλοσοφίας ἔλαβεν ἡ παρατηρουμένη ἄρα ὁμοιότης τῆς ἠθικῆς ἐνεργείας τοῦ φιλωνείου λόγου πρὸς τὴν τοῦ 4ου Εὐαγγελίου δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ τῆς Ἰουδαϊκῆς μορφώσεως τοῦ Φίλωνος, αὐξάνουσα ἢ μειουμένη καθ' ὅσον ὁ Ἰουδαϊκὸς ἢ ὁ φιλοσοφικὸς κύκλος τῶν ιδεῶν αὐτοῦ μεμιγμένος ἢ ἀμιγῆς ἀναπαρίσταται αὐτῷ ἐκάστοτε. Ἀναφέρωμεν δὲ ἐνταῦθα χωρία τινὰ ἀμφοτέρων τῶν συγγραφέων, ὑποδεικνύντες καὶ τὸν ὀρθὸν νοῦν αὐτῶν, πρὸς ὀρθὴν καὶ ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῶν ἀρχῶν τούτων.

II

Οὕτω ὁ φιλώνειος λόγος θεωρούμενος ὡς τὸ μόνον ὄργανον ὅπερ τοῖς ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ τὴν αἰώνιον παρέχει ζωὴν (de profug. 18 p.

130), ἀποκαλεῖται «δόξα Θεοῦ» (de Mou. II, 228), καὶ μεσίτης τῶν θείων δωρεῶν (Deus immut. 12, p. 78), ὧν ὁ τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐκ τῶν ἐναγῶν καθαρίζων βουλευμάτων (Deus immut. 28, p. 73) καὶ παραβάλλεται πρὸς ἄρτον τρέφοντα τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου «ὁρᾶς τῆς ψυχῆς τὴν τροφὴν οἷα ἐστίν; λόγος Θεοῦ συνεχῆς, εἰκῶς ὁρόσῳ κύκλῳ πᾶσαν περιειληφῶς καὶ μηδὲν μέρος αὐτοῦ ἀμέτοχον ἔων. — ἀναγγειλάτω οὖν ὁ Θεὸς τῇ ψυχῇ ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ρήματι τῷ πορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ» (Leg. Alleg. II, 59 καὶ 61), θεωρούμενος ὡς τὸ μόνον ὃν ὅπερ δύναται ἵνα ἴδῃ τὸν Θεόν (de Mou. II, 218). Ἐπειδὴ δὲ τὰ προσόντα ταῦτα καὶ ὁ Ἰωάννης ἀποδίδωσιν εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. — ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ — ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δέδωκε τῇ χειρὶ αὐτοῦ — ἡδὴ ὑμεῖς καθαροὶ ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν — ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς — καθὼς γινώσκει με ὁ Πατὴρ καὶ γὰρ γινώσκω τὸν Πατέρα — οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα τις ἐώρακεν εἰμὶ ὁ ὢν παρὰ τῷ Θεῷ, οὗτος ἐώρακε τὸν Πατέρα» (Ἰωαν. 3, 36, 11, 25, 1, 15. 3, 35. 15, 3. 6. 51. 10, 15. 6, 46). Φέρε ἀναλύσωμεν ἐν δυνατῇ σαφηνείᾳ τὰς ἀντιλήψεις ταύτας.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ διὰ τὴν πρώτην ἀντίληψιν καθ' ἣν, παρ' ἀμφοτέροις ὁ λόγος θεωρεῖται ὡς ζωῆς πάροχος λεκτέον ὅτι ἡ ἀντίθεσις ἐστὶ προφανεστάτη καθ' ὅσον θεωρεῖται μὲν ὁ φιλώνειος λόγος ζωῆς χορηγός, ἀλλὰ ζωῆς ξένης ἢ τῆς διὰ Μεσσιανικῆς μεσιτείας χορηγουμένης, ὡς παρὰ τῷ Ἰωάννῃ, καὶ οἷον ζωῆς θανάτου, καθὼς κατὰ τὴν χριστιανικὴν δύναται τις νὰ ἐκφρασθῇ γλῶσσαν ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ φιλώνειος λόγος ἐστὶ χορηγὸς τοῦ ζῆν ἀπλῶς, ὅπερ χριστιανικῶς ἐστὶ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν θάνατος, οὐχὶ δὲ τῆς ἐν τῷ Μεσσίᾳ ζωῆς, ἣν ἐννοεῖ ὁ Ἰωάννης λέγων «ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον». Καίτοι δὲ ἡρμηνεύσαμεν τὴν μίαν ὅψιν τῆς φιλωνείου ταύτης παραστάσεως, τὸ χωρίον ὅμως καθ' ἑαυτὸ λίαν δυσπααραμυθῆτον φαίνεται ὡς πρὸς τὴν ὅλην ἐν-

1. Προτρέπων (ὁ Θεὸς) τὸν μὲν ὡκυδρομεῖν ἱκανὸν συντείνειν ἀπνευστὶ πρὸς τὸν ἀνωτάτω λόγον θεῶν, ὃς σοφίας ἐστὶ πηγή — ἵνα ἀντὶ θανάτου ζωὴν εὕρηται αἰδίων» (de profug. 18, p. 130).

νοϊαν τοῦ φιλωνείου συστήματος· τὸν ὠκυδρομεῖν ἱκανὸν προτρέπει ὁ (Θεὸς) συντείνειν ἀπνευστὶ πρὸς τὸν θεῖον λόγον ἵνα ἀρύσῃται ζωὴν αἰδίου ἀντὶ θανάτου· ἀλλὰ διὰ τίνος μέσου ἀρύσσεται τὴν ζωὴν ταύτην, τί τὸ ὄργανον καὶ ποία ἢ σχέσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς αὐτὸν δι' ἧς ἀρύσσεται τὴν ζωὴν, ἀφοῦ ὁ μὲν λόγος οὐδέποτε ἐσαρκώθη, ὁ δὲ ἄνθρωπος εἰς οὐδεμίαν ἦλθε μετ' αὐτοῦ σχέσιν; ἰδοὺ αἱ σκοτειναὶ ὧραι τῆς Φιλωνείου ἀντιλήψεως, ὥς σαφῶς οὐδέποτε ἐαυτῷ παρέστησεν· ὅσον δ' ἀφορᾷ διὰ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην παράστασιν, καθ' ἣν ὁ λόγος θεωρεῖται ὡς δόξα Θεοῦ καὶ μεσίτης τῆς θείας χάριτος, λέγομεν ὅτι ἐνταῦθα καὶ ἰδίως εἰς τὸ δεύτερον μέρος «λόγῳ χρώμενος δίδωσι δωρεῶν» ἐπὶ μᾶλλον ἀναφαίνεται ἡ ἰουδαϊκὴ τοῦ Φίλωνος ἰδέα, ἀμυγεστέρᾳ μὲν πως φιλοσοφικῆς ἐπιχρώσεως ἀλλ' οὐχὶ πάντως δήπου καὶ χριστιανικῇ.

(ἔπεται συνέχεια).

ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΕΛΕΓΡΑΔΩΝ*

Τεύχος ΚΒ' Ἐντυπὸν Τυπικὸν τὸ λεγόμενον τοῦ ἁγίου Σάββα ἔχον ἐν ἀρχῇ ἐννέα φύλλα μεθ' ἃ ἔπεται τὸ μηνολόγιον καλύπτει φύλλα 121, ὕψους 0,31, πλάτους 0,21 δίστηλα ἐκ γραμμῶν ἐκάστης στήλης 40· μεθ' ἃ ἔπεται «Πίναξ τῶν κεφαλαίων τοῦ Τυπικοῦ» καλύπτει φύλλον ἐν μεθ' ὃ ἀκολουθεῖ τὸ τυπικὸν κατέχον φύλλα 43· προφυλάσσεται δὲ τὸ τεύχος ἐκ δύο πινάκων κεκαλυμμένων δέρματι μαύρῳ.

Τεύχος ΚΓ' ψαλτήριον ἐξηγημένον ἐπὶ μεμβράνης ἐκ φύλλων 175, ὧν τὰ πρῶτα 9 καὶ τὰ τελευταῖα 22 φύλλα εἰσὶ κεκομμένα καὶ κεχωρισμένα τῶν λοιπῶν· ὕψος τοῦ τεύχους 0,29, πλάτος 0,24· τὰ φύλλα εἰσὶ δίστηλα· ἐκάστη δὲ στήλη περιέχει γραμμὰς 37· ἡ βίβλος αὕτη στερεῖται πινάκων.

Τεύχος ΚΔ' Δίπτυχον ἐκ φύλλων χάρτου 66, ὕψος τοῦ τεύχους 0,23, πλάτος 0,19· ἕκαστον φύλλον καλύπτεται ἐκ γραμμῶν 19· τοῦ τεύχους τοῦ τινὰ μὲν φύλλα εἰσὶν ἄγραφα, ἕτερα δὲ ἐρθαρμένα· φέρει ἡ βίβλος τοὺς δύο πίνακας ἐρθαρμένους καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ σχεδὸν σωζομένους, ὧν ἕκαστος φέρει ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐπιγραφῆς αὐτοῦ ἀνὰ ἓνα παλαιὸν σιδηροῦν ἥλον, ἡ κεφαλὴ τοῦ ὑπορίου φέρει σχῆμα ἡμισφαιρίου.

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 525—527.

Τεύχος ΚΕ' ἐκ φύλλων χάρτου 211, ὕψους 0,27, πλάτους 0,17· ἐκάστου καλυπτομένου ἐκ γραμμῶν 29· προφυλάττεται δὲ ἐκ δύο πινάκων ἐκ μαύρου δέρματος καλυπτομένων καὶ περιέχει λόγους ἐκκλησιαστικούς τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου Νύσσης καὶ ἄλλα ἔργα ἐκκλησιαστικῆς ὕλης.

Τεύχος ΚΣΤ' ψαλτήριον ἔντυπον χάρτινον ἐκ φύλλων 134· ὕψους 0,20, πλάτους 0,16· ἐκάστου καλυπτομένου ἐκ γραμμῶν 20· συνδέεται δὲ μετὰ δύο πινάκων στερεῶν, κεκαλυμμένων διὰ μαύρου δέρματος.

Τεύχος ΚΖ' χειρόγραφον ἐπὶ χάρτου γεωγραφία ὑπὸ Ἀθανασίου Ψαλλίδου ἐκ φύλλων 244· ὕψους 0,18, πλάτους 0,12 ἐκ γραμμῶν ἐκάστου 19· τὸ τεύχος καθαρῶς γεγραμμένον προφυλάσσεται ἐκ δύο πινάκων ἐκ σανίδος κεκαλυμμένων ὑπὸ δέρματος μαύρου.

Τεύχος ΚΗ' περιέχον ἐπιστολὰς Μαξίμου τοῦ Μαργουντίου ἐπισκόπου Κυθήρων καθαρῶς γεγραμμένας, σύγκειται ἐκ φύλλων 200, ὕψους 0,20, πλάτους 0,14 ἐκ γραμμῶν 22· ἐκάστου καὶ προφυλάσσεται ἐκ χαρτίνων πινάκων.

Τεύχος ΚΘ' περιέχον φύλλα μεμβράνινα 185 καλυπτόμενα ὑπὸ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφῶν οἷον «βίος Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος» βίος Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, πράξεις καὶ μαρτύριον τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου, μαρτύριον τῶν ἁγίων Γουρία, Σαμωνᾶ καὶ Ἀβιβίου, ὑπόμνημα εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον, βίος Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ, μαρτύριον τῶν ἁγίων Ρωμανοῦ καὶ Πλάτωνος, μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Πέτρου Ἀλεξανδρείας, μαρτύριον τοῦ ἁγίου Μερκουρίου, βίος τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀλυπίου, μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰακώβου τοῦ Πέρσου, ὑπόμνημα εἰς τὸν Ἀπόστολον Ἀνδρέαν.

Τεύχος Λ' χειρόγραφον ἐκ φύλλων χάρτου 301 22×16 ὕψους καὶ πλάτους ἐπιγραφόμενον «Σύνοψις τῆς ἱερᾶς θεολογίας· φιλοπονηθεῖσα εἰς ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων φιλομυθῶν πρὸς Νικόλαον Κούρσουλα τοῦ Ζακυνθίου διδασκάλου, φιλόσοφου καὶ θεολόγου».

ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ πίνακος τοῦ κώδικος τοῦτου φέρεται ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή·

«εἰς τὴν βίβλον»

«Ἰδοὺ τὴν τελείαν ἀγίης βίβλος χάρα καὶ αὕτη»
«Νικόλεω κλεινοῦ Κούρσουλα φιλοσόφου»

«ἕτερον εἰς τὸν τῆς βίβλου συναρμοστήν»
 «χαίρει γλυκύρροε καὶ σοφίας θείης διδάσκαλε
 «σεπτὸς ἐκλεκτὸν ἐὼν τὰς θείας χάριτος»

«ἕτερον ὁμοιον»

Τίς δ' ἄρα τὴν βίβλον ἔσχεν ἐρῶ; οὔτις σέθεν
 ἄτερ Ἀδράμ· ὅς γὰρ τὴν χερσὶν ἔχων ἔφερες
 ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ πίνακος

φέρεται ὑπὸ τὴν ἐξῆς χρονολογίαν αψτε
 τὸ ἐξῆς ἐπιγράμμα

«Εἰς τὸν ἐλλογίμον καὶ ἀξιεπέραστον κύριον Ζήτην»
 «Ἦρως φαεινὸς ἅπασι ζήσης φίλος
 «Ἐμὶν δ' ἐρατινὸς ἐξέφυ ἄλλων μόνος

Τεῦχος ΛΑ' ἐκ φύλλων χάρτου 82, ὕψους
 0,31, πλάτους 0,21 ἐκ γραμμῶν 24 ἐκάστου προ-
 φυλασσόμενον ἐκ δύο πινάκων ἐκ χάρτου παχέων
 καὶ περιέχον τὰς ἐπιστολὰς τοῦ σοφολογιώτατου
 Μαξίμου ἐπισκόπου Κυθήρων καλυπτούσας φύλλα
 63. τὰ δὲ λοιπὰ φύλλα 14 περιέχουσιν «ἐκ τῆς
 «χρηστοθείας ἐκ τοῦ λατινικοῦ εἰς τὴν ἐλληνικὴν,
 «ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου καὶ ἐν σπουδαίοις ἀρίστου Ἀν-
 «τωνίου τοῦ Βυζαντίου καθηγητοῦ τῶν γραμματι-
 «κῶν μαθημάτων ἐν τῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως
 «Σχολῇ, ὅστις ἂ μὲν προσθεῖς, ἂ δὲ ὑπελόμενος τοῦ
 «ἀπλοῦ καὶ ἀτελοῦς καὶ ἀκοσμήτου τυγχάνοντος κα-
 «ταγλαίτας δὲ τῷ κάλλει τοῦ ἐλληνικοῦ χαρακτή-
 «ρος ναὶ μὴν καὶ κοσμήτας ποικίλως τῇ προσθήκῃ
 τῶν νοημάτων, εἰς φῶς ἤγαγε.

Τεῦχος ΛΒ' ἐπιγραφόμενον «Ἐκλογίδιον σὺν
 Θεῷ περιέχον πᾶσαν τὴν διάταξιν τοῦ ἁγίου Εὐαγ-
 γελίου, καθὼς ἡ καθολικὴ καὶ Μεγάλῃ Ἐκκλη-
 σία ἀναγινώσκει» καὶ συγκείμενον ἐκ φύλλων μεμ-
 βράνης 47, ὕψους 0,22, πλάτους 0,19 δίπτυλον·
 ὕψος ἐκάστης στήλης 0,18· πλάτος 0,7 ἀμφοτέ-
 ρων δὲ καλυπτουσῶν ἐμβυδὸν πλάτους 0,15 γ. μ.
 «ἐγράφη δὲ ὑπὸ Ἰακώβου πρεσβυτέρου, προτροπῇ
 Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐγκλείστου τοῦ
 ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Εὐσταθίου τοῦ Κριέν-
 του τῷ 1013 (=1013)». Ἐν τέλει τοῦ τεύχους
 ἔπονται διάφοροι σημειώσεις διὰ μεταγενεστέρως
 χειρὸς καὶ ἐποχῆς· ἐνθα καὶ ἡ ἐξῆς ὑπογραφή «ὁ
 εὐτελής καὶ ἐλάχιστος παπᾶ Ἀρχων τῶν ἐκκλη-
 σιῶν τῆς ἁγιωτάτης ἐπισκοπῆς πόλεως Βελεγρά-
 δων Νικόλαος ὁ ἀπροκέφαλος».

Τεῦχος ΛΓ' ἐκ φύλλων μεμβράνης 50, ὕψους
 0,23, πλάτους 0,14 ἐκ γραμμῶν ἐκάστου φύλλου
 23 περιέχον τὰς ἱεράς λειτουργίας τοῦ Χρυσοστό-
 μου, τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Γρηγορίου· τὸ τεῦχος
 γέγραπται τῷ 1555 ἐν τινὶ περιθωρίῳ τῆς λειτουρ-

γίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἀπαντᾷ ἡ σημείωσις
 «ἐγὼ Δημήτριος ὁ Μακμαρᾶς μετὰ τῆς συμβίου
 μου Εὐδοκίας καὶ τῶν παίδων μου ἐπιδίδωμι χα-
 ράριον Μοδίου εἰς τὸν αὐθέντην μας τὸν Μέγαν
 Δημήτριον ἕνεκεν ψυχικῆς σωτηρίας ἡμῶν καὶ τῶν
 γονέων μας εἰς τὴν Πάρεδρα πλησίον τῆς Περι-
 βλέπτου».

[ἀκολουθεῖ].

† Ὁ Ἀμαθείας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† ΡΑΣΚΟΠΡΕΣΒΕΡΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Λίαν θλιβερόν ἄγγελμα διεβίβαστε τηλεγραφικῶς
 χθὲς τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ θεοφιλέστατος ἐψηφισμένος ἀ-
 γιος Σκοπίων Φερμιλιανός. Ὁ μητροπολίτης Ρα-
 σκοπρεσβέρνης Διονύσιος, ὁ χρηστός καὶ καλοκάγαθος
 ποιμὴν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἐν ἀκμῇ τῆς ἡλικίας
 αὐτοῦ ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον λύπην ἄρκτον τῷ ἀγα-
 πῶντι αὐτὸν ποιμένει καταλείπων καὶ τὴν Ἐκκλη-
 σίαν ἕνα τῶν γενναίων αὐτῆς στρατιωτῶν στερῶν.

Ὁ μεταστάς ἀρχιερεὺς διακρινόμενος διὰ τὸ
 πρῶτον τοῦ γρηγορητοῦ, τὴν ἀρίστην θεολογικὴν αὐτοῦ
 μόρφωσιν καὶ τὴν ἱεροπρεπεστάτην αὐτοῦ πολιτείαν
 κατήγετο ἐκ Γαλατίας τῆς Βοσνίας, ἐνθα καὶ διή-
 κουσε τὰ πρῶτα ἐγκύκλια καθήματα. Μεταβάς κα-
 τ'ὅπιν εἰς Βελιγράδιον ἐφοίτηεν εἰς τὴν σερβικὴν
 θεολογικὴν Σχολήν, ὅπουθεν ἀποφοιτήσας ἐχηρημάτι-
 σεν ἐπὶ τετραετίαν πρωτοσύγκελλος τῆς μητροπό-
 λεως Σβορνικίου. Μετέπειτα ἐλθὼν εἰς βασιλεῦου-
 σαν ἐφοίτηεν ἐπὶ τρεῖς ἔτη εἰς τὴν ἐν Χάλκη θεο-
 λογικὴν σχολὴν πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἐλληνικῆς. Κα-
 τ'ὅπιν διετέλεσε πρωτοσύγκελλος τῆς ἱερᾶς Μητρο-
 πόλεως Σκοπίων. Κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1896 ἐπὶ
 τῆς πατριαρχείας Ἀνθίμου τοῦ Ζ' προήχθη εἰς τὸ
 ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἐκλεγείς μητροπολίτης Ρασκο-
 πρεσβέρνης καὶ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην διεκυβέρνησεν
 ἤδη ἐπὶ τετραετίαν μετὰ συνέσεως καὶ πατριαρχῆς
 στοργῆς ἀγαπώμενος καὶ βλαπτάτου ἀπολαύων σε-
 βασμοῦ.

Ἀμα τῇ θλιβερᾷ ἀγγελίᾳ ἡ Ἐκκλησία ἐνετείλα-
 το τῷ μητροπολίτῃ Δ. βρῶν Πολυκάρπῳ ἵνα κηδεύῃ
 μεγαλοπρεπῶς τὸν μετastάντα καὶ σπρηγίστη μετὰ
 τῆς δημογεροντίας τὴν περιουσίαν αὐτοῦ. Αἰωνία ἡ
 μνήμη τοῦ ἀιδίμου Ρασκοπρεσβέρνης Διονυσίου.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ
 δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγ-
 γελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν
 βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτη-
 ρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν
 ἐλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙ. ΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

Наукова бібліотека
 ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
 УНІВЕРСИТЕТУ
 імені І. І. МЕЧНИКОВА

1948

НБ ОНУ

878892

07/04/23

Ш.м. 726286